

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady Pavel Kouřil
Head of editorial board

Redakční rada Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Editorial board Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor Petr Škrdla
Editor in chief

Výkonná redakce Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Assistant Editors Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce Dana Gregorová
Technical Editors

Adresa redakce Archeologický ústav AV ČR
Address Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Cover illustration Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz>
Instructions to authors on internet pages

Pozornost byla věnována rovněž popularizaci archeologické práce. Výzkumná základna v Mikulčicích vydala druhé, rozšířené vydání obrazové publikace L. Poláčka „Terénní výzkum v Mikulčicích – průvodce, sv. I“, populární formou seznamující všechny návštěvníky této významné památky s její historií, topografií i nejnovějšími objevy. Ústavní badatelé se podíleli též na realizaci stálé terénní expozice na sídlišti lovců mamutů v Předmostí u Přerova a na obdobné tématické výstavě v pražském Národním muzeu, pro veřejnost byla současně připravena rozšířená verze souhrnné drobné monografie o předmostské lokalitě (Svoboda, J.: Předmostí. Archeologické památky střední Moravy, svazek 11. 2., aktualizované vydání. Olomouc 2006, 53 str.). Ve spolupráci se společností Cittadella byl realizován vědecko-naučný film „Velká Morava“ (35 min.), věnovaný problematice mojmírovského státu 9. století jako významného fenoménu našich národních dějin a jeho archeologickému poznávání v rámci ústavu i dalších institucí.

Jiří Doležal

1. pracovní setkání paleolitiků – Kvílčice 5.–6.12.2006

Ve dnech 5.–6. prosince 2006 se konalo v Kvílčicích (Laboratoř pro výzkum paleolitu ARÚ AV ČR, Praha) I. pracovní zasedání českých paleolitiků. Na pořadu jednání byly prezentace některých důležitých paleolitických výzkumů, které se uskutečnily v letošním a minulém roce, resp. v několika posledních letech v Čechách a na Moravě.

J. Fridrich a I. Fridrichová-Sýkorová referovali o výzkumu na lokalitě Bečov I (Písečný vrch, poloha Bečov I-A-III-6), kde byl za spoluúčasti polských archeologů z univerzity ve Wrocławu dokončen výzkum sídelního objektu z intersálského interglaciálu, jehož kontrolní profily byly částečně zničeny a částečně ohroženy pirátskou výkopovou aktivitou. Dále I. Fridrichová-Sýkorová referovala o výzkumu jižního předpolí Písečného vrchu v oblasti středněpleistocenního přítoku Paleooře. Tyto systematické povrchové průzkumy se konaly na ploše 80 km² a prozkoumány byly desítky nových lokalit, především středního a mladého acheulénu. Přednecena byla také paleoekologická analýza mikroregionu Bečov v mladší fázi středního pleistocénu. I. Fridrichová-Sýkorová referovala o výzkumu staropaleolitického naleziště Hořešovičky (přezleticien) a jeho zpracování v podobě monografické studie. Detailní dokumentace velkého množství industrie na relativně malé ploše umožnila uvažovat i o možné organizaci sídlišť.

P. Škrdla referoval o nových výzkumech mladopaleolitických lokalit na středním toku Moravy v okolí Uherského Hradiště. Jednalo se o tyto lokality: Jarošov-Podvršťa, což je jedna z nejbohatších gravettských lokalit, patřících do vyvinutého pavlovienu (27–25 000 B.P.); Jarošov-Kopaniny, lokalita willendorf-kostěnkovské fáze gravettienu (23–22 000 B.P.); Napajedla III – cihelna, aurignacké a gravettské osídlení, s různými možnostmi datování, ohrožené současnými kernými posuvy; Boršice-Chrástka, jedno z důležitých gravettských sídlišť v regionu (25 040±300 B.P.); Sptyhněv-Duchonice, lokalita willendorf-kostěnkovské fáze gravettienu; Hlinskoukuty, naleziště patřícího do počátečních fází mladého paleolitu.

J. Svoboda informoval o výzkumu na lokalitě Předmostí Ib – Pod břítovem, kde byla společně s Univerzitou v Cambridge prozkoumána další část zbytku mladopaleolitického sídliště patřícího do staršího gravettienu (pavlovienu). Stadiograficky i novým radiokarbonovým datováním se v nadloží podařilo prokázat mladší vrstvu willendorf-kostěnkieny, tak jak byla dosud rekonstruována na základě údajů K. J. Mašky a M. Kříže z lokality Ia. Tento výzkum byl konzervován jako památník světově proslulých nálezů v Předmostí (viz. Paleolit – Přerov, tento svazek).

M. Nývltová-Fišáková referovala o detailní prostorové paleontologické analýze kosterních zvířecích zbytků, které byly nalezeny v bezprostřední blízkosti mladopaleolitického pohřbu na lokalitě Dolní Věstonice II, označeného jako DV 16 (25 740±210 B.P.). Bohatě nálezky obratlovcí fauny umožnily neobyčejně zajímavý pokus o rekonstrukci nakupení různých zabíjených zvířat v těsném okolí tohoto pohřbu se zřejmým symbolickým významem.

Přednášky měly velký význam pro poznání práce jednotlivých badatelů, byly doprovázeny prezentací bohaté obrazové dokumentace, diskutovány a opakovány.

Pro celkový úspěch tohoto jednání se všichni přítomní shodli na pořádání podobného pracovního setkání v příštím roce, kdy budou zváni, podobně jako letos, i ostatní významní badatelé z naší republiky a cv. i ze zahraničí.

Jan Fridrich

Miroslav Daněk (3.2. 1929–20.3.2007)

V poslední zimní den r. 2007 nás navždy opustil archeolog-amatér pan Miroslav Daněk, který byl přes 30 let spolupracovníkem Muzea Vyškovska a postupně i ARÚ AV ČR v Brně a ÚAPP Brno. Byl to člověk, který miloval přírodu, staral se o ní, trávil v ní většinu svého života, a tak si ho našla také archeologie.

Na svých toulkách po polích a lesích našel nejednu archeologickou předmět a nejednu archeologickou lokalitu (např. Vyškov „Ostrov“, Vyškov „Žleby“, mohyla ve Vyškově na „Letním poli“). Jeho teritoriím nebyly jen rodné Drnovice, ale také přilehlé Dědice, Ježkovice, Luleč, Opatovice, Pístovice, Rostěnice, Vyškov i vzdálenější Komořany, Krásensko, Lhota, Lipovec, Olšany, Pařezovice, Podbřežice, Podomí, Račice, Ruprechtov a Tučapy. Z jeho velkého souboru nálezů bychom zmínili depot bronzových šperků z mladší doby bronzové z Nemojan a pozdně eneolitickou silicitovou sekerku z Ježkovic.

Archeologická práce pana M. Daňka nesestávala jen ze sběru materiálu, podílel se také na archeologických výzkumech, jakými byla např. stavba dálnice D1, výzkum na hradisku Černov a na celé řadě výzkumů Muzea Vyškovska. Některé byly dokonce vyprovokovány jeho sběry (např. výzkum v Drnovicích – „Adlerově mezi“, v Drnovicích „Za školou“, Drnovicích „Končinách“).

V poslední době se v české archeologii intenzivně diskutuje o metodice povrchového průzkumu. Přístup Miroslava Daňka byl prostý, leč úspěšný: terénem procházel znovu a znovu, bez ohledu na čas či počasí. Takto se také nescmaza telně zapsal do dějin moravského paleolitického výzkumu. Ještě před čtvrt stoletím tvořil region Vyškovské brány, jakkoli byl jistě pro paleolitické lovce-sběrače strategicky přitažlivý, téměř hluchý meziprostor mezi klasickými regiony Brněnska